

ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของการดูแล จำนวนครั้งของการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล
การสนับสนุนจากครอบครัว ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย
กับการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี

นางสาวดารารพรรณ อุทัย

ศูนย์วิทยพัชระยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3290-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 2009 74449

RELATIONSHIPS BETWEEN DURATION OF CAREGIVING, NUMBER OF
HOSPITALIZATION, FAMILY SUPPORT, UNCERTAINTY IN ILLNESS,
AND ADAPTATION IN CAREGIVERS OF HIV PERSONS

Miss Daraphan Uthai

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Science

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3290-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของการดูแล จำนวนครั้งของการเข้า
พักรักษาในโรงพยาบาล การสนับสนุนจากครอบครัว ความรู้สึกลึกไม่
แน่นอนในความเจ็บป่วย กับการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี

โดย

นางสาวดารารพรรณ อุทัย

สาขาวิชา

พยาบาลศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวีพร ชนศิลป์

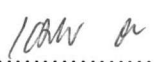
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญวัชชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวีพร ชนศิลป์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เอมอร จังศิริพรกรณ์)

ดาราพรรณ อุทัย : ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของการดูแล จำนวนครั้งของการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล การสนับสนุนจากครอบครัว ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย กับการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี. (RELATIONSHIPS BETWEEN DURATION OF CAREGIVING, NUMBER OF HOSPITALIZATION, FAMILY SUPPORT, UNCERTAINTY IN ILLNESS, AND ADAPTATION IN CAREGIVERS OF HIV PERSONS)
 อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร. สุวีพร ธนศิลป์, 138 หน้า. ISBN 974-17-3290-2.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความสามารถในการทำนายของระยะเวลาของการดูแล จำนวนครั้งของการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล การสนับสนุนจากครอบครัว ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยต่อการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยใช้ทฤษฎีความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของมิเชลเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างคือผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีขณะนอนรักษาตัวอยู่ที่แผนกผู้ป่วยในของโรงพยาบาลนครปฐม โรงพยาบาลกำแพงแสน โรงพยาบาลสามพราน โรงพยาบาลดอนตูม จำนวน 100 ราย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการสนับสนุนจากครอบครัว แบบสอบถามความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย แบบสอบถามการปรับตัว ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ หากความเที่ยงโดยวิธีของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ .88, .85 และ .85 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หากความสัมพันธ์โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$)
2. ระยะเวลาของการดูแลและการสนับสนุนจากครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .274, r = .856$ ตามลำดับ)
3. จำนวนครั้งของการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาลและความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.420, r = -.722$ ตามลำดับ)
4. การสนับสนุนจากครอบครัวและความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย สามารถร่วมกันทำนายการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้ร้อยละ 79 ($R^2 = .790$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z' \text{ การปรับตัว} = .664Z \text{ การสนับสนุนจากครอบครัว} - .307Z \text{ ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย}$$

สาขาวิชา.....พยาบาลศาสตร์.....ลายมือชื่อ.....*ดาราพรรณ อุทัย*
 ปีการศึกษา.....2545.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*สุวีพร ธนศิลป์*

4477569036 :MAJOR NURSING SCIENCE

KEY WORD: DURATION OF CAREGIVING / NUMBER OF HOSPITALIZATION / FAMILY SUPPORT / UNCERTAINTY IN ILLNESS / ADAPTATION

DARAPHAN UTHAI : RELATIONSHIPS BETWEEN DURATION OF CAREGIVING, NUMBER OF HOSPITALIZATION, FAMILY SUPPORT, UNCERTAINTY IN ILLNESS, AND ADAPTATION IN CAREGIVERS OF HIV PERSONS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SUREEPORN THANASILP, D.N.S., 138 pp. ISBN 974-17-3290-2.

The purposes of this research were to study relationships and predictors of duration of caregiving, number of hospitalization, family support, and uncertainty in illness to adaptation in caregivers of HIV persons. The conceptual framework of this study was Mishel's Uncertainty in Illness. Samples of 100 caregivers of HIV persons who admitted in patient department of Nakornpathom, Kampangsarn, Sampran and Dontoom Hospitals were selected by using purposive sampling. Instruments were Demographic Data Form, Family Support, Uncertainty in Illness and Adaptation Questionnaires. These questionnaires were tested for content validity and reliability with alpha of .88, .85, and, .85, respectively. The data were analyzed by mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation and stepwise multiple regression.

Major findings were as follows :

1. There was a moderate level adaptation in caregivers of HIV persons ($\bar{X} = 3.16$).
2. Duration of caregiving and family support were positively and significantly related to adaptation in caregivers of HIV persons at level of .05 ($r = .274$ and $.856$ respectively).
3. Number of hospitalization and uncertainty in illness were negatively and significantly related to adaptation in caregivers of HIV persons at level of .05 ($r = -.420$ and $-.722$ respectively).
4. Family support and uncertainty in illness could predict adaptation of caregivers of HIV persons at level of .05. The predictive power was 79 percents of the variance ($R^2 = .79$). The study equation was at follow :

$$Z'_{\text{Adaptation}} = .664Z_{\text{Family support}} - .307Z_{\text{Uncertainty in illness}}$$

Field of study.....Nursing Science.....Student's signature.....*Daraphan U.*
 Academic year.....2002.....Advisor's signature.....*Sureep Ti*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอิงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวีพร ธนศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความห่วงใย เอาใจใส่ และสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย อย่างดียิ่งเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร. เอมอร จังศิริพรปกรณ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ด้วยความรักและห่วงใย ตลอดระยะเวลาของการศึกษา ขอขอบพระคุณคณะพยาบาลศาสตร์ที่ให้ทุนอุดหนุนบางส่วนในการทำวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครปฐม ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกำแพงแสน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลคอนคมุข ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสามพราน หัวหน้าแผนกผู้ป่วยในทุกแผนกและเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย และขอบพระคุณผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีทุกท่านที่กรุณาสละเวลาและให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ด้วยความเต็มใจ

กราบขอบพระคุณ คุณชูจิตต์ ศรีปฐมสวัสดิ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลนครปฐม คุณอรุณี อภรณ์พัฒนา หัวหน้าหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลนครปฐม ที่ให้โอกาสผู้วิจัยลาศึกษาต่อ และพยาบาลประจำการหอผู้ป่วยอายุรกรรมชายทุกท่าน ที่เสียสละเวลาทำงานเพิ่มขึ้นในระหว่างที่ผู้วิจัยลาศึกษาต่อ ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมรุ่น และเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอ

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ ผู้ให้กำเนิดเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และสนับสนุนการศึกษาด้วยความรักความห่วงใย ตลอดจนพี่ชาย และน้องชายที่คอยเป็นกำลังใจ อย่างดียิ่งเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามซึ่งมีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ผู้ดูแลผู้คิดเชื้อเอชไอวี.....	15
การปรับตัวของผู้ดูแลผู้คิดเชื้อเอชไอวี.....	18
ทฤษฎีความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของมิเชล.....	25
ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยกับการปรับตัว.....	28
การสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัว.....	35
ระยะเวลาของการดูแลกับการปรับตัว.....	44
จำนวนครั้งของการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาลกับการปรับตัว....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 54
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 55
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 62
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 63
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 65
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
	สรุปผลการวิจัย..... 77
	อภิปรายผลการวิจัย..... 77
	ข้อเสนอแนะ..... 87
	รายการอ้างอิง..... 89
	ภาคผนวก
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 101
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 103
	ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 111
	ภาคผนวก ง การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น
	ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ..... 116
	ภาคผนวก จ หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย..... 125
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 138

สารบัญญัตราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคของแบบสอบถามความรู้สึกไม่แน่นอนใน ความเจ็บป่วย การสนับสนุนจากครอบครัว และการปรับตัวโดยรวม.....	62
2	จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีจากตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์กับผู้ติดเชื้อเอชไอวี ระยะเวลาของการดูแลและจำนวนครั้งของการ เข้าพักรักษาในโรงพยาบาล.....	66
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระยะเวลาของการดูแล และจำนวนครั้งของ การเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล.....	68
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี จำแนกโดยรวมและรายด้าน.....	69
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปรับตัวโดยจำแนกตามรายชื่อ.....	70
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของการดูแล จำนวนครั้งของการเข้า พักรักษาในโรงพยาบาล การสนับสนุนจากครอบครัว ความรู้สึกไม่แน่นอนใน ความเจ็บป่วย กับการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี.....	72
7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บ ป่วย การสนับสนุนจากครอบครัว กับการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี ค่าอำนาจการทำนาย(R^2) และค่าอำนาจการทำนายที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change).....	73
8	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการสนับสนุนจากครอบครัว และความรู้สึกไม่แน่นอน ในความเจ็บป่วย ในการทำนายการปรับตัวของผู้ดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี.....	74
9	ผลการทดสอบโดยใช้ Kolmogorov-Smirnov test.....	119
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของการดูแล จำนวนครั้งของการเข้า พักรักษาในโรงพยาบาล การสนับสนุนจากครอบครัว ความรู้สึกไม่แน่นอนใน ความเจ็บป่วย เพื่อตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์หูเชิงเส้น.....	123
11	ค่า Tolerance และ ค่า VIF ค่า Eigenvalues และค่า Condition Index ของระยะ เวลาของการดูแล จำนวนครั้งของการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล การสนับสนุน จากครอบครัวความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย.....	124

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กราฟทดสอบความแปรปรวน.....	118
2 ลักษณะการแจกแจงข้อมูลระยะเวลาของการดูแล.....	120
3 ลักษณะการแจกแจงข้อมูลจำนวนครั้งของการเข้าพักรักษาในโรงพยาบาล.....	120
4 ลักษณะการแจกแจงข้อมูลการสนับสนุนจากครอบครัว.....	121
5 ลักษณะการแจกแจงข้อมูลความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย.....	121
6 ลักษณะการแจกแจงข้อมูลการปรับตัว.....	122

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย